

ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

דוח יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר, 2019

תוכן עניינים

3	אישור רו"ח 2019
4	א. רקע ודרישות גילוי
6	ב. הגדרות
7	ג. מתודולוגית החישוב
8	ד. הערות והבהרות
9	סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון
10	סעיף 2- מאזן כלכלי
11	סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי
13	סעיף 2 ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח
14	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
15	סעיף 3 ד' הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
16	סעיף 4- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
17	סעיף 5- סף הון (MCR)
17	א. סף הון (MCR)
17	ב. הון עצמי לעניין סף הון
18	סעיף 6- השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
19	סעיף 7- מגבלות על חלוקת דיבידנד

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144,
תל-אביב 6492102

לכבוד
הדירקטוריון של
ב.ס.ס.ח. – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

הנידון : בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת ב.ס.ס.ח. חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2019

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של ב.ס.ס.ח. חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2019 (להלן - "המידע"), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה ומסומן בחותמת משרדנו לשם זיהוי (להלן - "הדו"ח").

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 2020-1-15 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן - "ההוראות").

החשובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד. - הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

קוסט, פורר, גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
29 באוקטובר, 2020

א. רקע ודרישות גילוי

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר ביטוח 2020-1-15 מיום 14 באוקטובר 2020, שעניינו "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן – "תיקון חוזר סולבנסי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניינן יישום משטר כושר פירעון כלכלי. תיקון חוזר סולבנסי כולל התאמות ועדכונים שביצעה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן "הרשות") במהלך שנת 2020 ביחס לחוזר ביטוח 2017-1-9 (להלן – "חוזר סולבנסי"). ההתאמות והעדכונים בתיקון חוזר סולבנסי נעשו בהמשך למכתבים וטיוטות רלבנטיות שפורסמו במהלך שנת 2020 ולאור הצהרת הרשות, כי בכוונתה לפעול להתאמת משטר כושר הפירעון הכלכלי בישראל לדירקטיבה Solvency II ועדכונה.

המידע נערך ומוצג בהתאם להוראות חוזר ביטוח 2020-1-17 מיום 14 באוקטובר 2020 שעניינו עדכון הוראות החוזר המאוחד בעניין "דין וחשבון לציבור" – גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי (להלן – "תיקון חוזר הגילוי"). תיקון חוזר הגילוי כולל התאמות ועדכונים שביצעה הרשות במבנה הגילוי הנדרש בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II בפרק 1 שבחלק 4 לשער 5 בחוזר המאוחד (להלן – "חוזר הגילוי").

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, מבוססות על הוראות הנדבך הראשון של דירקטיבה המכונה Solvency II (להלן – "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון. נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA). נדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017 על נתוני 31 בדצמבר 2016.

בהתאם לתיקון חוזר סולבנסי, בוצעו עדכונים על בסיס שינויים שנעשו באירופה, הרלוונטיים לשוק המקומי. העדכונים העיקריים שנכללו בדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2019 מתייחסים ל (1). עדכון סטיות התקן עבור תת רכיב סיכון פרמיות ועתודות, עבור ענף ביטוח אשראי. (2) התאמת גורם הסיכון לפריסת מרווח הסיכון בגין הסיכון התפעולי, כך שיהא עתודות BE, במקום פרמיות, זאת כיוון שהוא משקף באופן מדויק יותר את דפוס התפתחות ה-SCR העתידי.

תיקון חוזר סולבנסי והשינויים העיקריים בו ייושמו החל ממועד חישוב יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2019. במכתב למנהלי חברות הביטוח שעניינו "מתווה ליישום הוראות סולבנסי II במתכונת האירופית" מיום 19 במרץ 2020, נכתב, כי במהלך שנת 2020, בכוונת הרשות לפרסם טיוטת הוראות בנושא יישום תהליך הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון ("ORSA") המבוססות על הוראות הדירקטיבה העדכנית בעניין זה.

הנדבך הראשון קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.**

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, מורכב מהון רובד 1 המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר.

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון :

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן :

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR נכון ליום 31 בדצמבר 2019 עומד יחס זה על 75%.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד בדוח זה

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה.

2. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה יפורסם באתר האינטרנט של החברה ויכלול במסגרת הדוח הכספי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו. בהתאם למכתב הממונה למנהלי חברות הביטוח מיום 3 באוגוסט 2020 בעניין "דיווח ופרסום יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2019", מועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ודיווח קבצי דיווח סולבנסי לממונה ליום 31 בדצמבר 2019 יהיה ביום 29 באוקטובר 2020. בהתאם למכתב הממונה למנהלי חברות הביטוח מיום 19 במרץ 2020 בעניין "מתווה

ליישום הוראות סולבנסי II במתכונת האירופית", חברת ביטוח פטורה מחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2020. תיקון חוזר הגילוי, כולל התאמות ליישום הניכוי והוראות המעבר שנקבעו לתקופת הפריסה. בנוסף, הטייטה כוללת הרחבה של היקף הגילוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי בהתייחס להיבטים של תנועה בעודף, מבחני רגישות, ניהול ההון ומגבלות על חלוקת דיבידנד. תחילת חוזר זה תהיה החל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2019, למעט התוספות הנוגעות לתנועה בעודף ההון ומבחני רגישות. חברת ביטוח תידרש לכלול מידע בדבר מבחני רגישות של יחס כושר הפירעון ביחס לגורמי סיכון שונים המהותיים לחברה באופן מדורג, כך שדיווח רגישות לשינוי בריבית יחל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 ודיווח רגישות לשינוי בשאר גורמי הסיכון המהותיים יחל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021. חברת ביטוח תידרש לכלול מידע בדבר תנועה ביחס כושר הפירעון הכלכלי, שיסביר את הגורמים לשינוי בעודף ההון משנה לשנה, חלף תנועה באומדן מיטבי (BE) שמבטא רק רכיב אחד בחישוב עודף ההון. יישום הוראה זו יחול החל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021. בגין חישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2019 נערכה ביקורת של רואה החשבון המבקר בהתאם להוראות הממונה. הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 בדיקה של מידע כספי עתידי.

ב. הגדרות

- **אומדן מיטבי**
(Best Estimate)
צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- **הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)**
הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
- **הון נדרש לכושר פירעון (SCR)**
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- **הון עצמי מוכר**
סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- **הון רובד 1 בסיסי**
הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
- **השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון**
מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- **יחס כושר פירעון**
היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- **התאמת תרחיש מניות**
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- **מאזן כלכלי**
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- **מרווח סיכון (RM)**
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.

	<p>סף הון מינימלי - הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.</p>	<p>(MCR)</p>
<p>תקופת פריסה</p>	<p>- במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2017 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2017 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.</p>	
<p>UFR</p>	<p>- שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p>	
<p>מתאם תנודתי (VA)</p>	<p>- רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p>	

ג. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות"), כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו. להלן עיקרי ההוראות:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים של החברה ואינו כולל את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכונים ביטוח כללי, סיכונים שוק וסיכונים צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי. יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ד. הערות והבהרות

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. אותו המידע שימש בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2019.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
מבוקר	מבוקר	1. יחס כושר פירעון כלכלי
189,291	197,968	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3 (באלפי ₪)
43,980	51,332	הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4 (באלפי ₪)
145,311	146,636	עודף (באלפי ₪)
430%	386%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי:

		גיוס (פדיון) מכשירי הון
189,291	197,968	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (באלפי ₪)
145,311	146,636	עודף (באלפי ₪)
430%	386%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

2. סף הון (MCR)

10,995	12,833	סף הון (MCR) - ראה סעיף 5 א' (באלפי ₪)
189,291	197,968	הון עצמי לעניין סף הון (MCR) - ראה סעיף 5 ב' (באלפי ₪)

הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה:

הון עצמי- עיקר השינוי נובע מרווחי 2019 בניכוי דיבידנד שהוכרז.

דרישת הון- עיקר העלייה נובעת מעלייה בדרישת הון עבור תת רכיב סיכון פרמיות ורזרבות בעקבות שינוי הנחת הס.ת. עבור ענף ביטוח אשראי במסגרת תיקון חוזר סולבנס.

גילוי איכותי אודות אירועים מהותיים שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום הדוח והשפיעו על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה:

ביום 10 ביוני 2020 הוכרז דיבידנד בסך 20 מיליון ₪ אשר חולק ביולי 2020.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון הכלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניית ובדבר יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 7 להלן.

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		סעיף 2- מאזן כלכלי	
2018		2019			
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מידע אודות מאזן כלכלי	
מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר		
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח			
-	2,870	-	2,188	2	נכסים בלתי מוחשיים
-	2,519	-	-	5	נכסי מיסים נדחים, נטו
-	6,205	-	6,024	3	הוצאות רכישה נדחות
1,053	1,053	1,166	1,166		רכוש קבוע
39,689	65,474	49,747	60,859		נכסי ביטוח משנה
6,613	6,613	9,284	9,284		חייבים ויתרות חובה
					השקעות פיננסיות אחרות:
183,152	183,152	194,286	194,283		נכסי חוב סחירים
425	578	393	471	4	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
11,200	11,200	13,810	13,810		מניות
47,144	47,144	45,591	45,590		אחרות
241,921	242,074	254,080	254,154		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
31,628	31,628	20,143	20,143		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
34,927	34,927	26,553	26,553		נכסים אחרים
355,831	393,363	360,972	380,371		סך כל הנכסים
					הון:
219,291	202,154	217,968	208,162		הון רובד 1 בסיסי
-	-	-	-		רכיבי הון רובד 1 נוסף
219,291	202,154	217,968	208,162		סך כל ההון
					התחייבויות:
59,478	121,695	75,588	112,122	1	התחייבויות בגין חוזי ביטוח מרווח סיכון (RM)
6,514	-	7,597	-		ניכוי בתקופת הפריסה
6,384	-	7,521	2,426	5	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
15,075	20,426	15,855	21,218	6	זכאים ויתרות זכות
49,088	49,088	36,443	36,443		התחייבויות אחרות
136,539	191,209	143,004	172,209		סך כל ההתחייבויות
355,830	393,363	360,972	380,371		סך כל ההון וההתחייבויות

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן – BE או Best Estimate) הכולל בדיקה פרטנית של פיגורי הקונים והערכה לגבי יכולת פירעון החוב זאת בהתבסס על הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, חישוב ההתחייבויות בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי", וכולל היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה.

התזרימים השקליים מהוונים לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 4.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים. בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1 ד' לעיל – הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים בריבית חסרת סיכון (בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR עבור תזרימים שקליים) על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מבוססות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח על הערכות של מומחי החברה והנחות שונות כמתואר בביאור 12' לדוחות השנתיים.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד חישוב ההערכה המיטבית מבוססות על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, הערכות והנחות של ההנהלה ומחלקת תביעות. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה.
- הניסיון עליו מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוסס על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תממשנה.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

אופן קביעת ההנחות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה.

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

ריבית הווה – עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 4.09% (UFR) בעקום השקלי, ו 2.18% בעקום הריאלי ובתוספת מרווח (VA) הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.

(ב) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם – בהתאם לניסיון העבר של החברה במוצרים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות.

נכסים והתחייבויות אחרים:

- (2) **נכסים בלתי מוחשיים** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- (3) **הוצאות רכישה נדחות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
- (4) **נכסי חוב בלתי סחירים** - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על הוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (5) **התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו** בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים והתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
- (6) **זכאים ויתרות זכות** - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

סעיף 2 ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר		
2018			2019		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות			אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו	שייר	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר			מבוקר		
אלפי ש"ח			אלפי ש"ח		
19,788	39,689	59,478	25,842	49,747	75,588
19,788	39,689	59,478	25,842	49,747	75,588

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

חוזי ביטוח כללי

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח

הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי ההשוואה:

העלייה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח נובעת בעיקר משינוי הנחות החברה לגבי ה loss ratio וכן מעליית אומדן החברה באשר לתביעות תלויות.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

סעיף 3-
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

הון עצמי

ניכויים מהון רובד 1 (א')

הפחתות- דיבידנד (ב')

חריגה ממגבלות כמותיות (ג')

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד')

ליום 31 לדצמבר 2019

הון רובד 1

הון רובד 1
בסיסי

הון רובד 1
נוסף

הון רובד 2

סה"כ

מבוקר

אלפי ש"ח

217,968

(20,000)

-

-

197,968

הון עצמי

ניכויים מהון רובד 1 (א')

הפחתות- דיבידנד (ב')

חריגה ממגבלות כמותיות (ג')

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד')

ליום 31 לדצמבר 2018

הון רובד 1

הון רובד 1
בסיסי

הון רובד 1
נוסף

הון רובד 2

סה"כ

מבוקר

אלפי ש"ח

219,291

(30,000)

-

-

189,291

הון עצמי

ניכויים מהון רובד 1 (א')

הפחתות- דיבידנד (ב')

חריגה ממגבלות כמותיות (ג')

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד')

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד – "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן – נספח משטר כושר פירעון כלכלי). ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח משטר כושר פירעון כלכלי.

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

ליום 31 בדצמבר	
2018	2019
מבוקר	
אלפי ש"ח	
189,291	197,968
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
189,291	197,968
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
189,291	197,968

סעיף 3 ד' הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

הון רובד 1:

הון רובד 1 בסיסי *

הון רובד 1 נוסף:

שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות

מכשירי הון רובד 1 נוסף

מכשירי הון ראשוני מורכב

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 1 נוסף

סך הון רובד 1

הון רובד 2:

הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1

מכשירי הון רובד 2

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

מכשירי הון משני נחות

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

* יתרת הון לאחר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בגין שנת 2018 וחלוקת דיבידנד לבעלי המניות בגין שנת 2019 בסך 20 מ' ש"ח.

סעיף 4- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2018	2019
דרישת הון	
מבוקר	
אלפי ש"ח	
16,521	19,409
2,207	1,374
58,520	64,443
77,247	85,226
(11,421)	(12,708)
65,827	72,517
3,406	3,446
(6,403)	(7,521)
62,829	68,442
70%	75%
43,980	51,332

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR):

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *

הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סה"כ

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

הון נדרש בשל סיכון תפעולי

התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות

שיעור הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה מ- SCR (באחוזים)

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון

* הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק כולל התאמת תרחיש מניות

הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי ההשוואה:

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק- עיקר העלייה נובעת מתת סיכון מניות (עלייה באחזקת נכסים החשופים לסיכון מניות והחמרת התרחיש עקב הגידול בSA).

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי- העלייה נובעת משינוי הנחת סטיות התקן עבור תת רכיב סיכון פרמיות וזרבות בעקבות שינוי ס.ת עבור ענף ביטוח אשראי.

לפרטים אודות מידע בדבר הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

ליום 31 בדצמבר		סעיף 5- סף הון (MCR)
2018	2019	
מבוקר		א. סף הון (MCR)
אלפי ש"ח		
9,708	10,685	סף הון לפי נוסחת MCR
		גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
10,995	12,833	גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
19,791	23,099	סף הון מינימאלי לאחר מגבלות (MCR combined)
10,995	12,833	
10,995	12,833	סף הון (MCR)

ב. הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 לדצמבר 2019			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
מבוקר			
אלפי ש"ח			
197,968	-	197,968	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3*
-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון**
197,968	-	197,968	הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 לדצמבר 2018		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
189,291	-	189,291
-	-	-
189,291	-	189,291

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3*
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון**
הון עצמי לעניין סף הון

* יתרת הון לאחר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בגין שנת 2018 וחלוקת דיבידנד לבעלי המניות בגין שנת 2019 בסך 20 מ' ש"ח.

** בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ MCR.

כולל יישום	השפעת	השפעת	השפעת	השפעת	ללא
הוראות המעבר	הכללה	התאמת	גידול	שיעור	יישום
לתקופת	של ניכוי	תרחיש	הדרגתי	של 50%	הוראות
הפריסה	בתקופת	מניות	בהון	הון	המעבר
והתאמת	הפריסה		נדרש	רובד 2	לתקופת
תרחיש מניות			לכושר	בתקופת	הפריסה
			פירעון	הפריסה	והתאמת
			בתקופת		תרחיש
			הפריסה		מניות

אלפי ש"ח

83,185			83,185
197,968			197,968
197,968			197,968
70,876	-17,111	-2,433	51,332

הון רובד 1 בסיסי

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

הון נדרש לכושר פירעון

סעיף 7- מגבלות על חלוקת דיבידנד

ליום 31 בדצמבר	
2018	2019

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

189,291	197,968	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (באלפי ₪)
64,490	70,876	הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (באלפי ₪)
124,802	127,092	עודף (באלפי ₪)
294%	279%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

		גיוס (פדיון) מכשירי הון
189,291	197,968	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (באלפי ₪)
124,802	127,092	עודף (באלפי ₪)
294%	279%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

עודף ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון ביחס ליעד הדירקטוריון:

200%	200%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (באחוזים)
60,312	56,217	עודף הון ביחס ליעד (באלפי ₪)

עקיבא יעקובסון	חגית ציטיאט-לוי	דוד בלומברג	29 באוגוסט, 2020
מנהל הסיכונים	לוי	יו"ר	תאריך
	מנכ"ל	הדירקטוריון	